

Luceafarul de Mihai Eminescu

Debutul literar al poetului George Cosbuc sta sub semnul poeziei populare. Cele mai multe din poeziile publicate in paginile gazetei Tribuna din Sibiu, intre anii 1884 si 1889, sunt adaptari si prelucrari din creatia folclorica, au caracter anecdotic si sunt inegale sub aspectul compozitiei si expresiei poetice.

In anul 1893 publica volumul de versuri Balade si idile, care se bucura de aprecierea literatilor de la sfarsitul veacului al XIX-lea. Urmeaza apoi, in ordinea aparitiei, alte trei volume: Fire de tort (1896), Ziarul unui pierde vara (1902), Cantece de vitejie (1904).

Creatia cosbuciana este o monografie a pitorescului vietii, obiceiurilor si traditiilor satului, a evocarii virtutilor poporului nostru. Temele predilecte ale poetului sunt: iubirea, natura {La oglinda, Numai una, Rea de plata, Dusmancele, Noapte de vara, Iarna pe ulita), marile evenimente ale satului {Nunta Zamfirei, Moartea lui Fulger), framantarile sociale {Doina, Noi vrem pamant), trecutul istoric {Decebal catre popor, Pasa Hassan, Trei, Doamne, si toti trei).

Lirismul creatiei cosbuciene este obiectiv, poezia fiind "teatrata", dupa cum spune G. Calinescu; emotioneaza prin lirismul ei interior, prin ceea ce evoca si transfigureaza, prin prosopetice si ton, aflate in stransa legatura cu mentalitatea taraneasca, ale carei ipostaze fundamentale le contureaza. Originalitatea poeziei lui Cosbuc este data de un clasicism de nuanta populara.

Versul scurt, eufonia, aliteratia, particularitatile de ritm si prozodie dau versurilor cantabilitate.

Se observa, in idile, o proiectare a generalului in particular, un lirism discret dublat in subtext de o viziune obiectivata epic sau dramatic. Baladele au adesea subiect erotic sau legendar. Poetul surprinde in mici scene, de o gratie fireasca, semnele tulburarii erotice si capriciile iubirii, farmecul unei varste, aflate intre candoarea copilareasca si erotismul instinctiv. Flacaul si fata care se iubesc sunt in poezia lui Cosbuc intruchipari, de multe ori conventionale, ale masculinului si femininului. Principiul liric al idilelor nu este cel al tristetii dezradacinarii, ci unul nostalgic, exprimat indirect, speciile unei varste sufletesti apuse.

Este idealizat un timp al inceputurilor senine si nu satul. Anecdota reprezinta doar pretextul unei puneri in scena a reactiilor, gesturilor si replicilor care compun imaginea esentializata a psihologiei si comportamentului erotic; alegerea intamplarii este insa decisiva in crearea impresiei de autenticitate a intregului. Se remarca, in idile, simplitatea situatiilor extrase dintr-un cotidian taranesc, stilizat cu o deosebita expresivitate.

NU TE-AI PRICEPUT
de George Cosbuc

Poezia face parte din volumul de debut Balade si idile si, ca in cele mai multe

dintre creatiile cosbuciene, tema este iubirea.

Cosbuc surprinde atat de bine nuantele framantarilor sufletesti ale fetei in exteriorizarea lor plina de farmec, incat falsul dialog pe care este structurata poezia, creeaza efectul unui joc de rol in oglinda. Timiditatea baiatului ("Ti-am fost draga, stiu eu bine, / Dar sa-mi spui, tu te-ai temut.", "Tu-mi umblai sfios, Sorine") devine pretext pentru exprimarea suferintei ca el nu s-a prins in jocul iubirii, nu i-a inteles tertipurile feminine. Versul "Nu te-ai priceput", repetat cu insistenta si care devine si titlu poeziei exprima durerea care nu mai incapa in sufletul tinerei fete. Intreaga poezie este un repros adus baiatului, dar in subtext si siesi.

Efectul artistic se datoreaza sugestiiilor de ordin caracterologic ("Zici ca-s mandra si n-am vrut / Ca s-asculat vorbele tale?"), notatiilor fugare ale starilor sufletesti ("Mi-a fost luni intregi manie, Ca tu nu te-ai priceput.") si inflexiunilor subiective, retinute cu pudoare si transpuse in nuantele si ritmul interior al unui dialog imaginar ("Tu sa fi-nceput iubitul, / Ca-i faceam eu ispravitul -").